

Vojtěch Lachnit

FREE PRÁZKY

Free prázky
Vojtěch Lachnit

1. vydání

vydáno v září 2017 jako 61. publikace
vydal Pavel Kohout (www.kknihy.cz)

ISBN 978-80-7570-068-1 (epub)

ISBN 978-80-7570-069-8 (mobi)

ISBN 978-80-7570-070-4 (pdf)

MOJE FREE PRÁZKY

Tyhle prázdniny konečně trávím sám, bez dozoru mých rodičů, u dědečka a babičky na venkově. Jsou to moje první volné, nebo jak říkáme s klukama, free prázky, a tak si je užívám. Kluci mi dali přezdívku Ronaldo, protože miluju fotbal a taky tenis, ale jmenuji se jinak. Jsem jménem František jako můj otec, který je ze Slovenska, ale říkají mu Fero, stejně jako mně. Já to prostě neřeším. Říkají mi tak od malička, tak co. Aby se to u nás doma rozlišilo, tak já jsem junior a taťka je senior. Stejně se to plete, tak co to řešit. Maminka nám oběma říká Feri a to je od ní milé. Legrační je, když na nás zavolá jménem a ozve se oba. Nejraději mám prázdniny neboli prázky u dědečka a babičky mojí mamky. Je to tam takové veselé a oddechové. Navíc nemusím na nic myslet, hlavně na školu a s místními kluky hrajeme nejrůznější hry.

Dědeček a babička mého tatínka už nežijí. Škoda, mohli jsme jezdit, jak říká tatínek, na dvoje prázdniny, z toho jedny do zahraničí, na Slovensko. Dědečkovo ráno začíná obvykle nastartováním babičky, a jak dědeček říkává, jak se ráno nastartuje, tak se potom jede. Když je babička nastartovaná, tak nám udělá snídani. Babička je dobrá kuchařka a jak pozoruje prý děda, hodně mi podstrojuje. Dědeček, pokud neřadí, má po snídani hodně práce, která mu zabere téměř všechen dopolední čas. Ono rozebrat vnitropolitickou situaci, s ohledem na mezinárodní vztahy, je asi fakt dost těžké. Kdyby jej babička neustále nevyrušovala nějakými netypickými otázkami, tak by to děda zvládl rychleji. Já mu od těch otázek pomáhám, co se dá.

Nejraději mám babiččinu otázku, zda nemůže zvednout zadek a zajít do sklepa aspoň pro ty brambory. To se nabízím, že tam dojdu.

Mám to tam totiž rád. Je to tam takové tajemné, studené a jde se dolů po dlouhých schodech jako někde na hradě. V regálech jsou zavařeniny všeho druhu a jak děda občas říká, babička by nejraději zavařila i jeho ponožky. Dlouze si prohlížím ty řady různých sklenic, odhaduji co

uvnitř tak asi je a zpravidla mne vždy vyruší babička, která na mne udeří od dveří otázkami:

„Co tam proboha tak dlouho děláš? To ti trvá nabrat pár brambor do košíku tak dlouho?“

Ted' vím, jak jsou ty otázky pro dědu nepříjemné, zvláště když u novin přemýšlí.

Naberu tedy několik brambor do košíku a spěchám ven ze sklepa, aby mne babička opět zastavila otázkou: „To jich nemůžeš nabrat víc?“

„Řekla jsi pár a to jsou dva a já jich nabral víc.“

„Bože, zač mne trestáš,“ odpoví mi babička. Tak se tedy opět vracím, naberu plný košík a jsem bombardován opět otázkami: „Nenabral sis těch brambor moc? Nechceš trochu usypat?“ Vracím se, abych usypal, jdu za babičkou, abych dostal opět otázku: „Myslíš, že to bude stačit?“

Odpovídám krčením ramen a dostávám další otázku: „Kolik sníš brambor?“

Odpovídám, že dva.

„Myslíš, že je těch brambor dost? Neusypal jsi toho moc? Nechceš skočit ještě pro pár?“

Babička odnáší košík do kuchyně a já jen slyším v dálce: „Doneseš mi je do kuchyně? Prosím!“

Když se vrátím do kuchyně, vidím, jak děda něco usilovně studuje v denním tisku, který mu pošta doručila mezi tím, co jsem byl ve sklepě. A mumlá si pro sebe něco o Rusácích a pak o Anglánech. Jsou to asi těžká témata, která musí děda denně řešit. Děda má asi nejraději otázku, zda by toho mohl nechat a jít k obědu.

Většinou odpovídá mrzutě, slovy: „No vždyť už jdu.“

Babička nabírá polévku a opět dostáváme s dědou otázku: „Umyli jste si ruce, vy dva?“

S dědečkem se na sebe podíváme a napochodujeme do koupelny. Děda si jen pro sebe tiše mumlá, něco o přehánění s hygienou, ale nakonec se umyjeme a vyrazíme ke stolu.

Po usazení dostáváme další otázku:

“Kolik té polévky chcete a budete něco pít?”

Tyhle otázky jsou příjemné a jsou jako v restauraci, když se vás ptá číšník. Během oběda většinou dostávám otázky jen já, ale jsou to otázky, jak říká děda mravoučné.

Třeba: „Musíš se v tom tak nimrat, nebo nemůžeš sedět slušně?”

Těch obědových mravoučných otázek je poměrně mnoho, že si je kolikrát ani nepamatuji.

Nakonec oběd skončí, děda jde ven na zápraží na lavečku si zapálit svoji "lordovu dýmku“ a já dostávám otázku, zda mohu pomoci babičce v kuchyni s úklidem. Babička moji pomoc oceňuje většinou nějakým pamlskem, a proto pomáhám v kuchyni rád.

Jak říká, je to její království a radost. „Babi, a děda umí také vařit?”

„Ó ano a výborně, byl na vojně kuchařem. Vaří, ale jen když chce, nebo když nemohu na nohy.“

„Babi, a co je to ta vojna?”

„No, to tví rodiče už nepoznali a ani ty to už nepoznáš. Povinná vojenská služba byla totiž zrušena. Za našich mladých let museli chlapci od 18 let, pokud byli zdraví, na vojenskou službu, která trvala 2 roky. Říkalo se tomu vojna. Tam jsem dědečka poznala. Byl to fešák v té uniformě. Kluci se tam naučili samostatnosti a děvčata byla ráda, že nemají nějakého ňoumu chlapce, pokud si jej chtějí vzít za muže.“

Když je všechno hotovo, babička si vezme denní tisk, usedne do křesla a za chvíli u toho přemýšlí jako děda.

Jdu tedy ven za dědou, který mi oznamuje, že bude asi velké horko, takže mu nezbude, než jít hasit. To už vím, že je to signál, abych mu

odnesl dýmku domů a běžel za ním na náves, kde na konci svítí bílé stavení s nápisem „U Janáčků“. Děda zde má, jak říká, už vysezené místo „štangasta“ a já obvykle, aniž bych si o to řekl, dostávám malinovku. Těsně za stavením je hřiště, upiji trochu malinovky a běžím za klukama.

Na travnatém hřišti se hraje výhradně bosky, proto vyzouvám boty a utíkám na trávu si začutat. Jednou „Kája z města“ přišel v kopačkách a nějakém přiblblém dresu s nápisem Messi a zle pochodil. Nadávali mu měšťáčků a nikdo s ním nemluvil a ani balon nepůjčil, dokud se nevyzul a hrál jako my všichni bosky. Pravidelně odbíhám kontrolovat, zda dědovi, jak sám říká, nepadla pěna a sám se vždy napiji malinovky. Po nějaké době, když děda má z piva, jak se tu říká kozu, se děda zvedá a odchází podpořit babičku. Dostávám mravokárnou poučku, abych hrál slušně, nikoho nefauloval a včas přišel domů. Po nějaké době jsme s klukama unavení, tak si sedneme na lavečku a rozebíráme školu. Zdá se, že je to všude stejný. Nikoho z nás učení moc nebaví, ale když je to povinný, tak se musíme překonávat. Když už nás rozjímání nebaví, vymýšlíme různé hry. Jirka přišel s nápadem, že si vyrobíme do zítřka luku a budeme závodit, kolikrát se kdo trefí do terče. Musím jít tedy za dědou, aby mi s tím pomohl. Děda je totiž takový všeučen, všechno umí spravit. Na vesnici jej mají všichni rádi, a proto mu nosí všelijaké věci i nástroje na opravu. Děda toho má plnou dílnu a opravuje prý rád. Tak snad mi pomůže nějaký luk vyrobit. Dědu jsem našel doma ve vodorovné poloze a babička už zase poletovala v kuchyni a něco tam kverlala. Zašel jsem za ní a zeptal jsem se, jestli umí vyrobit luk. Odpověď mne překvapila. „Ovšem že ano. Já dokonce z luku střílela i závodně!“

„Vážně, babi?“

„No ano! Luk bude asi ještě někde na půdě. Musela bych to tam prohledat. Ale vyrobit se dá snadno.“

„Opravdu, babi?“

„Jistě. Až to tady dodělám, tak zajdeme na zahradu, uřízneme kus pořádného prutu, navážeme provaz a bude to.“

„Poslouchej a na co to vlastně chceš? Zase budete s klukama provádět nějakou lumpárnu?“ Babička mne opět zasypala otázkami, že jsem zalitoval své otázky, zda umí vyrobit luk. To by se u dědy nestalo. Ten by mi vyrobil luk bez ptaní a ještě by mě naučil střílet.

Babička si všimla, že se ošívám a opakovala první a zásadní otázku. „Na co jej tedy chceš?“

Vyjevilo se pravdu, že jsme se s klukama domluvili na závod na terč a tudíž máme za úkol do zítřka vyrobit luk.

„Tak to je jiná,“ řekla babička. Potom odepnula zástěru a vydali jsme se na zahradu uříznout nějaký ten prut. Chodili jsme po zahradě dobrou půlhodinu a babička vždycky u nějakých rostlin něco vykřikla v tom směru, zase tady roste ten plevel, tady tahle rostlinka uschla, děda to nezalije, a tak podobně. Už mne to nebavilo a chtěl jsem se vrátit, když babička zvolala: „Tady to je!“ Uřezala z rostlého keře jakýsi klacek. Prohnula jej do oblouku a uvázala na obou koncích motouz. Vítězně jsme se vraceli s lukem zpět. Na zápraží nás uviděl děda. Babička mu hrdě hlásila, že mi udělala luk, když on má tolik práce.

Děda jen cosi zamručel a optal se: „Kde má ten kluk šípy? Čím bude střílet?“

„No jo babi, my nemáme šípy!“

„To už si děda s tím poradí, já jdu do kuchyně, mám tam rozdělanou práci. To snad dědo, svedeš!“ řekla babička mezi dveřmi. Dědovi tedy nezbylo nic jiného, než se pustit do výroby šípů. Zkoušeli jsme různé materiály a děda mě učil držet a natahovat luk tak, aby mě to nešvihlo přes ruku.

Nakonec pro šípy zvítězil tenký bambus. Děda pravil, že na konci šípů měli indiáni peří. Museli jsme pro peří k sousedům, kteří měli pávy. Pera měli pěkná, ale děda říkal, že by mu stačilo nějaké, co ztratili. Děda je humanista, říkal, že je škoda něco takového krásného tomu pávovi trhat. Po chvílce hledání jsme jedno našli, a tudíž se mohl šíp zkompletovat. Já jsem pro jistotu ještě hledal další pera, abychom měli rezervu pro případ zničení toho, co jsme již našli.

Mezitím děda u sousedů koštoval letošní výpal a se sousedem srovnávali letošní a loňskou sklizeň s hlasitým pomlaskáváním. Když to vše posoudili, vydali jsme se zpět dokončit šípy.

Děda mi nakonec udělal hned tři. Také jsme hned vyzkoušeli jejich letové vlastnosti a děda je v dílně mírně doladil. Děda potom udělal provizorní terč a zkoušeli jsme oba, jestli se trefíme. Děda se netrefil ani jednou a já jen do spodku terče. Děda to vyhodnotil tak, že babička na luk vzala špatné dřevo. Protože už byl večer, volala nás babička k večeři. Její proud otázek jsem nevnímal, neboť jsem se duševně připravoval na zítřejší závod. Po večeři jsem se odebral provést hygienu, skočil do pyžama a rychle šupl do postele. Babička byla ze mne celá zkoprnělá a zasypávala dědu otázkami, s kterých jsem si zapamatoval akorát jednu, a to: „Co jsi s tím klukem proboha udělal? Včera jsem jej nemohla dostat do postele a teď tam jde sám.“

Dlouho jsem nemohl usnout, pořád jsem přemýšlel, jak trefím terč, když se mi to ani jednou nepodařilo.

V tomto rozjímání jsem usnul a probudil se brzy ráno. Babička už byla v kuchyni a připravovala snídani. Děda ještě spal. Ach jáje, pomyslel jsem si, děda nestačil nastartovat babičku, to zase bude den. A byl. Sotva děda vstal, babička jej zasypala otázkami, kterým jsem nerozuměl.

„Zase je ti špatně? Musels tolik chlastat? Ty nevíš, že je ti potom zle?“ Babička chrlila na dědu jednu otázku za druhou, aniž by se dočkala odpovědi, sama si odpovídala. Babiččiny otázky jsem dneska tolik ani nevnímal, ani mně to nevadilo. Čekal jsem totiž na to, jak po snídani vypadnu s klukama střílet na terč, poněvadž jsem se viděl již na závodě. Sešli jsme se tedy všichni na hřišti a každý měl vyrobený nějaký luk a šípy. Hodnotila se výzbroj, já měl podle kluků blbý luk, ale dobrý šípy. Franta donesl terč a odstartoval závod. Každý závodník měl tři pokusy a počítal se ten lepší výsledek. V prvním kole netrefil terč nikdo. Tak se dal terč blíž. Ve druhém kole se trefili dva, ale výsledek se nezapočítával, protože šípy byly mimo výseč. Terč tedy Franta dal ještě blíž a to už jsme se trefili všichni. Byla to parádní soutěž a ani jsme si nevšimli, že máme tolik diváků a příznivců, kteří nás

povzbuzovali a fandili nám. Nakonec jsme sečetli všechny body z jednotlivých kol a za vítěze určili Frantu.

Na to, že měl nejblbější šípy a nic moc luk, tak měl dobrou mušku.

Já jsem skončil třetí za Jirkou. Nejvíce to ocenil děda, když prohlásil, že s tak blbým lukem je to opravdu vynikající výsledek. Ještě u oběda jsme závod rozebírali a děda chválil babičku, jak skvělý luk mi udělala, že jsem se dostal až na bednu. Načež se babička urazila a šla na půdu. Dědovi to očividně nevadilo, protože si šel zabafat a pak prohlásil, že je čas na jedno.

Byl jsem z těch závodů tak utahaný, že jsem dědovi prohlásil, že si půjdu na chvíli odpočinout a ať jde k Janáčkům sám. Sotva děda odešel, přišla babička celá umouněná z půdy a s vítězným pokřikem nám ho ukazovala svůj závodní luk. Neměl ovšem už tu napínací strunu, ale i tak byla babička spokojená, že jej našla a může jej ukázat dědovi.

STĚHOVÁNÍ

Na venkově ten čas ubíhá nějak rychleji, neboť jen se nasnídám, už jsem přivoláván k obědu nebo večeři. Faktem je, že zde u dědečka na vesnici mají solidní hřiště. Každý den tam hrajeme s klukama, tedy pokud neprší, fotbálek. Každou sobotu se tu také hraje fotbalové utkání, snad nějaké venkovské ligy. Z okolních vesnic se sjedou fanoušci a fanyanky a je to velká legrace pozorovat to dění na hřišti i mimo hřiště. U nás doma ve městě je nuda. Pokud nechodím na tréninky, tak vlastně ani nemám s kým hrát. Teď to bude i docela hustý, protože předloni naši koupili starý dům na vesnici, i když je to vlastně téměř u města. Jezdí tam dokonce i městská hromadná doprava, tedy MHD. Tatínek tomu říká, dům příměšťák. Celý rok se v tom našem koupeném domě pořád s mamkou vrtali. Hlavně tatínek se v tom vyžíval, protože vždy říkal, že si tam jede uklidnit nervy. Měl tam nějakého známého zedníka a říu řemeslníků, takže se předělávalo skoro všechno, okna, dveře a já nevím co ještě. Dokonce i já jsem s tatínkem zazdíval nějaké dveře coby zedník. Ten však, když přišel a uviděl to, tak řekl našemu tátovi, aby příště takovou práci nechal na něm. No, a tím pádem se přes prázdniny už stěhujeme do nového. To byl asi důvod, proč naši svolili, abych byl u dědečka a babičky sám a nepřekážel u stěhování. Mamka je s bráškou, jak sama říká, na prodloužené mateřské dovolené, i když s ním se jedná spíš o galeje než o dovolenou.

Pracuje v home-office, to je kancelář z domova, takže se může našemu Oťasovi, jak mu říkáme, věnovat. Po prázdninách už bude Oťásek chodit do venkovský školy, zatímco já budu muset dojíždět. Pro mě, co se týká školy, se akorát změnil směr dojíždění. Takhle jsem jel od nás do středu asi pět zastávek a jel jsem z východu. Teď pojedou o zastávku víc a z opačné strany. Takže pro mne z tohoto hlediska nuda, prakticky nic nového. Hustý to bude ale s kámošema v místě bydliště. Sice na tom, jak já říkám, našem venkově, mají hřiště, ale nic moc tráva. Ani nevím, jestli se na něm hraje, protože jsem tam dosud nikoho hrát neviděl. Chodím tam s míčem sám a jen tak si střílím na branku. Naši přijedou k dědovi asi ke konci týdne i s tím malým neposedou.

Jestli něco na stěhování nenávidím, tak je to balení do krabic a rozbalování. Co všechno jsem musel pomáhat doma balit, už ani nevím. Pak to bude zase hustý. Znovu ukládání na nové místo. Mne z toho asi mrskne. Babička říká, radši dvakrát vyhořet, než se jednou stěhovat. A bude mít asi šílenou pravdu. V rozjímání mě vyrušila babička slovy, že děda už je tady. Děda přijel před naše stavení s jakýmsi modrým rozhrkancem, který čmoudil modrý štiplavý kouř. Byla to jakási větší dodávka, ale vypadala spíše jako malý nákladřák.

Děda vešel a říká mi, sedej do auta, jedeme stěhovat. Dědo, prosím tě, z které války jsi ten retro stroj vytáhl? Otázal jsem se. Třeše se to jako ratlík a smrdí to jako tchoř. Je babička doma, zeptal se děda místo odpovědi. Asi jo, před chvílí tady byla, odvětil jsem. Děda zaplul do domu a já se šel podívat na tu rachotinu před domem. Na dveřích to mělo skoro omytý až nečitelný název družstva, který by policajt nepřčetl ani náhodou. Gumy to mělo zablácené jak po projížďce bažinou. Kolem blatníků rezavý, skoro ten rez kapal.

Vpředu to mělo nápis Avia-furgon. Barvu to mělo asi původní modrou. Jinak to mělo různě zaflikované části, asi po nějakých opravách.

Babička s dědou přišla k vehiklu a podávala mi zabalenou svačinu.

„Františku, tady máš něco na cestu, ať mi tam neumřeš hlady.“ Babička mě vždycky oslovovala Františku, nebo Franti. Bylo to nezvyklé a ze začátku jsem se nad tím dosti ošíval. Oslovení jinak, než na co jsem od mala zvyklý, je přeci jenom zvláštní. „Dědo, to je Avia?“

„Ano,“ řekl děda, „je to náš skvělý socialistický stroj.“

„Tak ty jsi, dědo, vlastně takový aviatik, když to řídíš.“

Děda se zasmál a pobídl mě slovy: „Sedej a nekoukej, jedeme stěhovat.“

„A kam, dědečku?“

„No k vašim. Chtějí odstěhovat nějaké skříně a postele. Nesehnali dodávku. V družstvu neměli nic jiného k dispozici, než tohoto

odstaveného furgona na přepravu zvířat, asi koní. Tak jsem jej opravil a jedeme. Vyměnily se žhavičky, tedy žhavicí svíčky, vypůjčila se do toho baterka a jede to.“

„No, a co ten kouř z výfuku?“ optal jsem se.

„To budou asi už chycené trysky, ale to jim spravovat nebudu. Nám to snad cestu vydrží a oni jestli to budou chtít provozovat, tak si to opraví.“

„To se nebojíš policajtů?“ zeptal jsem se dědy.

„Proč bych se bál, má to technickou a trochu kouře,“ mávl rukou děda.

„Dědo, já jsem si říkal, co to tady tak smrdí a on to kůň. Tady je to uvnitř jako v chlévě. Tady museli přepravovat koně i kabině.“ „To víš, v družstvu se hledí spíš na zvířata, než na stroje.“

„Ale smrdí to tady v kabině pěkně,“ řekl jsem.

„Vidíš, a to přes to, že to chlapi wapem oprali tlakovou vodou. Bohužel je to všude uvnitř zalezlý.“

„Tak sedej a jedem.“

Nastoupil jsem do toho socialistického retro hrkače a jeli jsme k našim. Cestou to párkrát zahrkalo, že jsem myslel, že ta kraksna zastaví, ale nakonec se to s čaděním z výfuku zase rozjelo. Za námi to místy vypadalo, jako když se hodí dýmavnice, ale zatím to jelo.

Vítězoslavně jsme tedy přijeli k nám domů.

Dědeček s tatínkem vystěhovali postele a skříně a vše narovnali do Furgona. Akorát mamka dědovi nadávala, že si nemyslela, že budou stěhovat nábytek v hnojňáku. Také, že páchneme, jak kdybychom přišli z kravína. Děda, ani já jsme na to nic neříkali. Měl jsem ihned na starost Oťáska, který kde mohl, tak se pletl pod nohy. Ale nakonec jsem jej zvládl, když jsem mu na tabletu pustil ty jeho poblbaný hry.

Když už auto bylo plný, tatínek přisedl k nám do kabiny a jeli jsme za město. Na kopec do naší chalupy, která je sice na vesnici, ale jak říká taťka, příměstské. Podle mne je to zkrátka dědina. Vypadalo to tak, že ta rachotina v půli kopce zdechne, ale děda to ustál. Sice jsme jeli rychlostí slimáka, ale nakonec jsme se před náš nový domek s rachotem a zahalení v dýmu přioplazili. Děda vypnul tu retro rachotinu a pomalu začalo stěhování. Já jim dělal servis v otírání dveří, navigaci, aby se něco nerozbilo. Asi tak po hodině bylo auto vyskládaný. Skříně a postele na místě. Taťka ukazoval dědovi, kde co bude. Kde jsou naše pokoje, kde naopak jejich. Potom také obývací a pokoj pro hosty. Když jsme přišli do kuchyně, děda spráskl ruce:

„No nazdar, to je tedy barva. Je to tady červený jak v pekle.“

Tatínek se hned oprostil od autorství s tím, že jen plnil rozkazy domáci.

Děda potom jen suše konstatoval, že ta holka nemá rozum. Uzavřel to tím, že nakonec ona vtom bude nejčastěji, tak ať si to užije. Zavřeli jsme dům, nasedli do naší rachotiny jménem Avia a vezli tatínka domů. Cestou jsem přemýšlel, jestli se mám na ten nový domov těšit, nebo ne. Zastavili jsme u nás doma. Mamka nás pozvala dál a ihned nás všechny komandovala, ať ty smradlavé věci, co máme na sobě, vysvlečeme a necháme všechno v předsíni. Jinak, že to bude mít doma jako ve chlívě. „No aby ses nepodělala, přeci k tobě nepolezu nahý,“ odsekl mamce děda.

Nakonec jsme přeci jen některé svršky vysvlékli a nechali v předsíni. Přece jen zapáchaly víc, než by bylo zdrávo. Maminka potom dědovi uvařila kafe, mně a tatínkovi čaj.

Nakonec jsme se všichni občerstvili, načež děda pravil: „Tak to hlavní tam máte a my jedem. Ještě mám práci.“

„Tak dědo, jak říkáš, hardware je na místě, ale ještě zbývá software,“ řekla mamka.

„Proboha, co pod tímto pojmem je?“ optal se děda.

„No, je to obsah skříní, prádlo, boty, nádoby a tak,“ sdělila dědovi mamka.

„Aha,“ řekl děda, „tak to vám pomoz pámbo.“

Při odchodu mi maminka na cestu ještě dávala příkázání.

„Až přijedeš, hned se převlékni. Chtěla jsem tě obléci do čistého, ale to bych si dala. Tady máš v tašce oblečení, to staré dej zpět do té tašky a já si to, jak přijedu, vyzvednu. Né, aby babička zase prala.“

Cestou domů jsme jeli takovou rychlostí, že nás dokonce předjel i traktor, což dědečka nechalo klidným se slovy hlavně, ať dojedeme. Nedožili jsme. Asi kilometr před vesnicí, kterou jsme měli na dohled, furgon definitivně zdechl.

Načež děda prohlásil: „Holomci, tam ani naftu nenalili.“

„No dědo a to nemá palivoměr?“ otázal jsem se.

„Má, ale nefunguje,“ odvětil nakvašeně děda.

„To ses jich ani nezeptal, jestli tam je palivo?“

„Jo, zeptal,“ zamračeně odpovídal děda.

„Řekli mi, že na tu naši jízdu je tam toho dostatek. A jak vidíš, nebylo. No, nevadí, necháme jim to tady, ať si to odtáhnou.“

Vybledlou modrou retro kraksnu jménem Avia-furgon jsme nechali tak, jak zůstala stát a šli do vesnice pěšky.

„A dědo, ty tam ani nedáš blikačky a trojúhelník?“ zeptal jsem se.

„Nevím, kde trojúhelník mají a jestli tady v tom vehiklu vůbec je,“ odpověděl lakonicky děda.

„Tak aspoň dej blikačky.“

„Nemá,“ odsekl stroze děda.

Aha, řekl jsem si v duchu, předválečný socialistický retro stroje to asi ve výbavě neměly.

Došli jsme k našemu domu a děda si sedl unaveně na lavici před domem a pravil:

„To tedy bylo stěhování.“

Já na to: „Jistě, dědečku, bylo.“

NUDNÝ DEN

Dnes jsem se probudil docela pozdě, na hodinách je po osmé, a když se podívám přes okno ven, tak tam prší. To zas bude nuda, pomyslel jsem si a ani se mi moc z postele nechtělo. Přemýšlel jsem, co budu dělat. Kluci na hřišti nebudou a nakonec, co by tam dělali, když prší. Aspoň kdyby tady byl bráška. Otravoval by mne a aspoň by nám to lépe uteklo. No, ale i kdyby tady byl, tak pokud tady není mamka, která by jej napomínala, tak by ho to stejně za chvíli přestalo bavit. Nuda. Aspoň, kdyby tady měl děda wifinu, abych mohl s někým pokecat. No nic, jdu na hygienu. Nakouknu do kuchyně, co připravuje babička. Ona tam ale není!

Našel jsem ji v obývací, jak si maže kolena nějakou pro mě smradlavou masťou.

„No teda babi fůj, tady to zapáchá,“ řekl jsem.

„Taky tě zdravím a dobré ráno, Franti,“ odpověděla babička. „Ahoj babi, co to máš za smrad?“

„To je masť na má bolavá kolena. Pojd', na chvíli si je vyměníme.“

„Dej pokoj, já bych si je ale nemazal.“

„A co bys dělal, kdyby tě bolela tak jako mne?“

„Asi bych šel k lékaři, aby mi tam něco píchl.“

„Aha, tak on by ti tam něco píchl a co potom?“

„No, to by mne přestalo bolet.“ „A co kdyby přeci jen nepřestalo?“

„Nevím,“ pokrčil jsem rameny.

„Babi, a co bude na oběd?“

„Co se ptáš na oběd, když ani nevíš, co máš na snídani.“

„Nevím, nevím. Co nevím, vím! Klasika.“

„To je co?“ řekla babička a vrhla na mne zvědavý pohled. „Kakao a chléb s marmeládou.“

„No, tak ty bys chtěl nějaký švédský stůl?“

„Babi, rozhodně to jako nápad není špatné.“

Zavřel jsem dveře do obýváku a nechal tam babi s jejím smradem o samotě. Šel jsem do koupelny a pořád si říkal, to zas bude den. Když jsem se vracel do svého pokoje, nakoukl jsem do kuchyně a babi tam pořád ještě nebyla. Asi si ještě mastí kolena. Vysvlékl jsem pyžamo a oblékl jsem si tepláky. Půjdu za babi, ať mně nějak zaměstná. Do obýváku za ní se mi nechtělo. Je tam puch z té masti. Půjdu do kuchyně, aspoň se nasnídám. Jako kdybych to neříkal, na stole kakao a namazaný chléb s marmeládou. Asi v půlce mé snídáně se přibelhala babička přidržující se její kámošky, jak říká své hůlce.

„Už jsi po snídani?“

„Ještě ne, babi.“

„Na oběd budete mít ze včerejška. Já si jdu lehnout. Děda jak přijde, tak ti to ohřeje.“

„Babi, proč nemá děda wifinu?“

„A co to je, ta wifina?“ otázala se belhající babi.

„No takový to na internet.“

„Aha, no tak to děda ani já nepotřebujeme.“

„Jak to nepotřebujete? Jak třeba zjistíš, že v Praze prší?“

„A potřebuji to vědět?“ zeptala se babička.

„Kdybych tam jela, tak se podívám v televizi na počasí a podle toho se i obleču.“

„No jo, ale nevíš, jestli tam teď prší.“

„To mi je tak platný jako mrtvému zimník,“ řekla babička a odešla do ložnice si lehnout.

To je konec, nechápu, jak můžou bez internetu a bez wifiny žít? Uklidil jsem po snídani vše do dřezu v kuchyni a šel se podívat na zápraží, zdali ještě prší. Nepršelo sice tak hustě, ale přeci jen pršelo. Sedl jsem si na lavičku, vytáhl smartphona, že si zahraji nějakou hru.

Na návsi nebylo živáčka, a tak mne napadlo, jestli třeba děda není v dílně. Schoval jsem tedy telefon do kapsy. Rychle jsem přeběhl dvůr a zastavil až u dveří dílny. Otevřel jsem a děda tam nebyl. Smůla. Alespoň si prohlédnu tu jeho dílnu. Takových různých krámů tu děda má.

Na stole šrouby, na stěně úhledně naskládané nářadí. To tatka tak nemá. Ale on není strojař, takže mu to toleruji. Jé, děda tady má motorku. Byl tam rozdělaný jakýsi stroj, který neměl nádrž, ale měl motor a kola. Musím se zeptat dědy, co to je. Kousek dál byl rovněž nějaký stroj, ale jako motorka nevypadal.

„Zdravím tě, mládežníku, co tě přiválo do mého království?“

Od dveří hulákal děda.

„Hledal jsem tě.“

„A kde je babička?“ ptal se děda.

„Dědo, proč nemáš wifinu?“ tázal jsem se dědečka.

„Dej pokoj s pitomostma. Kde je babí?“ znovu se ptal děda.
„Nesnídal jsem a mám hlad,“ pokračoval.

„Už je skoro čas na oběd.“

„Dědo, obávám se, že tentokrát budeš muset nastoupit do kuchyně a něco udělat.“

„A co je s babičkou?“

„Leží,“ řekl jsem.

„Vidíš, kdybys měl telefon nebo wifinu, tak máš informaci hned,“ pokračoval jsem dál.

„Dej pokoj s takovými věcmi, já mám osobní spojkou, která mi odnese a přinese informaci.“

„No, a kde ji máš?“ otázal jsem se.

„No kde? Tady se na ni dívám!“

„To jsem jako já?“

„No ano, když něco potřebuji, dám přes tebe, případně přes někoho dalšího vědět a je to. Víc nepotřebuji.“

„Ale dědo, to vůbec není operativní, dneska například jsi tu spojkou neměl a víš prd.“

„A k čemu ti je nějaká operativnost, když tu informaci stejně získáš, byť později? To mi řekni!“ oponoval děda, který už vcházel do domu. Mě nechal v dílně a ani jsem se jej nezeptal na to, co to je tady za rozdělané mašiny. No nic, zavřu dědovu dílnu a jdu za ním. Třeba jej přesvědčím, že je internet dnešní nutnost. Děda mezitím už asi dostal informace od babičky, stál u sporáku a připravoval něco k obědu.

„Umyj si ruce a přijď mi pomoci do kuchyně.“

„Už jdu, dědečku.“

„Nějak ti umývání moc nešlo, juniore,“ smál se děda, když jsem se vrátil z koupelny.

„Podívej se, tady na ruce máš ještě kolomaz.“

„Já to myl a drhnul, ale ono to nešlo, dědo.“

„Všechno jde, když se chce. Počkej, já to tady odstavím, ať se mi to nespálí a jdeme zpět do koupelny.“

V koupelně děda vytáhl odkudsi ze zásuvky malou lahvičku, na které bylo napsáno: technický benzin. Vzal malou hadříčku, navlhl ji benzínem a místo od kolomaze tím utřel.

„No vidíš, že to jde. Na to nepotřebuješ internet. Umyj si to řádně dál mýdlem a přijď za mnou,“ řekl mi děda a zmizel za dveřmi. Drhnul jsem ono místo, protože smrdělo furt benzínem, až jsem to měl červené. Zároveň jsem přemýšlel, jaký argument bude pro dědu dostatečný pro zavedení internetu. Děda mezím už měl vše uvařeno a přikázal, ať dám na stůl příbory a talíře. Chvilí jsem stál a rozjímal.

Děda na mne houkl: „Na to fakt ten internet nepotřebuješ!“

Co naplat, děda má pravdu, ale já na něco určitě přijdu.

„O čem pořád ty kluku přemýšlíš, vždyť ty talíře dáváš obráceně.“

„Promiň, dědo, trošku jsem se zamyslel.“

„Až to doděláš, zajdeš pro babičku, že je oběd.“

„Jo, zajdu!“

Když jsem vešel do ložnice, babička už vstávala a sdělila mi, že hned přijde, jen co se dobelhá. Babička se dobelhala, sdělila dědečkovi, co ji dnes od rána trápí. Děda jí řekl, asi to bude tím počasím, od rána je to zakaboněný a sem tam prší. Dědeček nám všem potom nandal polévku.

Při obědě mi do řeči moc nebylo, protože jsem pořád nemohl přijít na to, jak je možný v dnešní době nemít internet. Jestli to mají ostatní kluci tady z vesnice taky tak, pak je opravdu lituji. Po obědě děda sdělil, že musí ještě do kanceláře a potom do družstva, takže jej s večerí nemáme čekat.

„No jo, dědo, ale co tady budu dělat já? To se mám tady nudit, když tu není ani ten internet?“

„Co by ses nudil. Babička potřebuje ze sklepa odnést nějakou tu prošlou zavařeninu, aby se jí to tam uvolnilo pro další sklenice, tak to budeš ze sklepa vynášet a to máš do večera co dělat.“

„To mám dělat celé odpoledne až do večera?“ opáčil jsem. „Můžeš si mezitím udělat přestávku na svačinku.“

Děda vzal dýmku a ani nepočkal na moji odpověď a zmizel. Jen vůně jeho dýmky za ním zůstala.

Neboj, řekla babička, mě nohy už tak nebolí, takže ti s tím pomohu.

„Ach jo,“ vzdychl jsem.

Možná, řekla babička, že k večeru už nebude pršet a můžeš si jít za klukama na hřiště začutat.

„No to by bylo úžasný, jinak by ten dnešní den tedy nestál za nic,“ odpověděl jsem.

„Babí, jak ty ale víš, že nebude pršet? Vždyť nemáte internet.“ „Ale hochu, všechno není jen na internetu. Něco je televizi, něco je v rádiu, něco taky zkušenost a matka příroda. Vidiš, nohy mě přestávají bolet, tak třeba bude pěkně.“

„Co když ale nebude,“ odpovídal jsem skoro plačtivě.

„No tak se s tím hold budeme muset smířit. Vtom ti hochu ten internet nepomůže.“

„To ne, ale poskytně mi aspoň zábavu, abych se nenudil.“

„Vždyť se nudit nemusíš. U práce není nikdy nuda,“ řekla babička a vzala mě za ruku.

„Pojď, půjdeme do toho sklepa, ať to máme za sebou.“

Přišli jsme do sklepa a mě málem omylo. Dva plné koše zavařenin a ještě asi pět přepravek. Ta babička asi fakt zavaří opravdu všechno, bleskla mi hlavou dědova slova.

„Tak tady tohle jsou vyřazené marmelády, džemy a zavařenina. Je v tom hromada cukru, tak by bylo škoda se toho zbavovat tím, že to vyhodíme. Musíme to ještě využít.“

Představa, že babička bude získávat ze všeho zpět cukr, mě jímala. To snad budeme vozit do cukrovaru a je toho tak na malý nákladřák, pomyslel jsem si v duchu.

„Ty určitě přemýšlíš, jak se tohle všechno zpracuje, vid’?“ Zároveň mi při těch slovech do ruky strkala košík, kde už byly narovnané sklenice.

„Uneseš to?“ zeptala se babička.

„Ale snad jó!“ zabručel jsem.

„Doneseš to nahoru na zápraží k těm dvěma modrým sudům. Tam to do nich budeme vyprazdňovat“.

Tak to je fakt hustý. Nejdřív to zavaří a pak to vylije, to mi hlava nebere, pomyslel jsem si pro sebe. Když už jsem vynášel asi pátý košík a sklenicemi byly sudy obrovnané, řekla babička, že si uděláme přestávku. No sláva, pomyslel jsem si. Vyšli jsme nahoru ze sklepa a zamířili k těm sudům.

„Budeš umět sklenici odšroubit?“ zeptala se babička.

„Nevím, nezkoušel jsem to.“

„Tak si zkus tuhle malou skleničku. Odšroubit, vše vyklopit do sudu a skleničku s víčkem dát tady do té prázdné přepravky na zemi. Určitě jsi přemýšlel, proč se to takto dělá.“

„Přemýšlel jsem, proč se s tím takto drcháme, když se to může do toho cukrovaru zavézt rovnou. Oni si to tam otevrou, vyklopí a cukr z toho dostanou rychleji.“

Aha, řekla babička. „Asi ten internet moc nevyužíváš, nebo jste se to ve škole neučili. Protože, můj milý zlatý, cukr se vyrábí výlučně rafinováním z cukrové řepy nebo třeba tak, jako na Madagaskaru, z cukrové třtiny.“

Asi jsem na babičku vyvalil své bulvy, protože řekla: „No, co tak koukáš? Jinak se cukr průmyslově nezpracovává. Víš, ty náš trumbero.“

„Tak co s tím tedy budeš babi dělat?“ zeptal jsem se.

„Naplníme tyhle sudy, děda k tomu přidá ještě nějaké ovoce, švestky, rynngle a další. Dva měsíce to tak zhruba bude v těch bečkách kvasit, až

z toho cukru kvasinky vykvasí nějaký ten alkohol. To se pak zaveze do palírny a vypálí.“

„Však se můžeš s dědečkem do té palírny zajít asi za týden podívat. Budeme mít vykvašené třešně, takže to tam uvidíš na vlastní oči.“

Dali jsme si, jak babička slíbila, malou svačinku a dál pokračovali v nošení zavařenin a vylévání do sudů.

„Babičko, ale proč toho zavařuješ tolik, když se to pak nesní?“ „Ono by se toho snědlo, ale já se svými koleny do sklepa chodím těžce a dědečkovi se do sklepa moc nechce.“

„To já tam chodím rád.“

„Všimla jsem si,“ odpověděla babička.

„No, a když dám zavařeninu vašim, tak jednou za půl roku, když přijedou, tak to pomalu ani nechtějí.“

„A babi, co máš jako zavařeninu nejraději?“

„Já to mám ráda všechno, a proto to zavařuji,“ odpověděla mi babička. Když jsme měli všechno vnošené, byl už večer. Úplně jsem v tom zaujetí, jak ty kvasinky sežerou ten cukr a vypustí si tam alkohol, přestal myslet na kluky a na hřiště.

„Nechceš jít ještě za klukama na hřiště?“ tázala se mne babička.

„Udělal se pěkně. Já zatím připravím večeři.“

„Zajdu, ale bude to nuda, beztak tam už nikdo nebude.“

Došel jsem na hřiště a kluci už tam nebyli, asi je už zavolali na večeři. Vracím se tedy také na večeři, protože mně ze všeho tak nějak vytrávil. Také jsem si cestou zpět říkal, že jsem úplně zapomněl, jaký to byl dneska nudný den.